

Pr Signe Riisalo
Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie 18.05.2026 nr 1-1/15-901/1

Meie 25.05.2026 nr 6-3/26-996-2

**Arvamus lastekaitseseaduse ja
täitemenetluse seadustiku muutmise
seaduse eelnõu 901 SE kohta**

Harju Maakohus tänab võimaluse eest avaldada arvamust lastekaitseseaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta (edaspidi eelnõu).

Eelnõuga tutvumise järgselt laekus arvamusi mitmelt Harju Maakohtu kohtunikult.

1. TMS § 179¹

- 1.1.** TMS § 179¹ lg 3 viitab „teistkordsele trahvile“, kuid praktikas tuleb probleemsemates asjades trahvi määrata rohkem kui kahel korral. Praegune sõnastus võib jätta mulje, et aresti saab kohaldada üksnes teise trahvi asemel. Meie hinnangul peaks seadusest selgelt nähtuma, et aresti kohaldamine on võimalik ka hilisemate korduvate rikkumiste korral.
- 1.2.** Meie hinnangul ei ole piisavalt läbi mõeldud küsimus, kas suhtluskorra lahendi täitmisel on põhjendatud jätta seadusesse jõu kasutamise võimalus sunnimeetmena olukorras, kus seda meedet sisuliselt ei rakendata (kehtiv TMS § 179 lg 4). Seejuures on ka Riigikohus leidnud, et lapse suhtes jõu kasutamine suhtluskorra täitmisel ei ole lubatav. Siinkohal viitan ka eelnõu aluseks olnud Õiguskantsleri märgukirja¹ punktidele 51–52 ning eriti punktile 59. Juhul kui praktikas puudub tegelik valmisolek või võimalus jõudu kasutada, tuleks hinnata, kas vastava meetme säilitamine seaduses aitab kaasa õigusselgusele või tekitab pigem eksliku ootuse meetme rakendatavuse kohta.

¹ [Õiguskantsleri märgukiri täitemenetluse seadustiku kooskolla viimine põhiseadusega.pdf](#)

1.3. Eelnõu kohaselt võib täitetoimingu peatamise otsustada kohtutäitur kas omal algatusel või kohaliku omavalitsuse üksuse ettepanekul. Eelnõust nähtub, et KOV-i ettepanekul tehtud otsus ei ole vaidlustatav. Seletuskirjast ei nähtu aga analüüsi selle kohta, kas kohtutäituri omal algatusel tehtud täitetoimingu peatamise otsus võib olla üldises korras vaidlustatav. Kui see on võimalik, tekib küsimus, kas tegemist on põhjendatud eristusega olukorras, kus ka KOV-i ettepaneku korral teeb lõpliku otsuse siiski kohtutäitur. Sellisel juhul on KOV-i ettepanek üksnes kohtutäiturile antav sisend ning otsustuspädevus jääb kohtutäiturile. Seetõttu vajaks täiendavat analüüsi, kas erinev vaidlustatavuse regulatsioon on sisuliselt põhjendatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Siimpoeg
osakonnajuhataja
kohtunik